

SYKKELPARKERING DE LUXE

Del 2 av 3

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:
Denne delen av prosjektet er klart den vanskeligste. Oppmåling og tilpasning skal være nøyaktig for å gi et pent resultat.

TIDSFORBRUK:
4 til 7 dager,
ekskl. tørketid for maling

PRIS:
Cirka 4500 kroner for stakittet
og cirka 750 kroner for porten

Toppen av stakittet er saget skrått, og dekkbrordet har en helning på 15 til 20 grader slik at vannet renner av.

1. etappe: Fundament

2. etappe: Stakitt og port

3. etappe: Tak

DEL 1: Foran huset fikk vi gravd ut det høye platået og reparert den lave muren som skal omkranse sykkelparkeringen. I bunnen av området la vi heller, og nå er vi klar for stakittet.

SNART: Det ubenyttede plenområdet foran huset blir til en fin og funksjonell parkeringsplass for sykler. Her blir det også plass til avfallsdunkene.

Lim stakittbærerne ned i betongmuren

Arbeidet med sykkelparkeringen går framover. I denne etappen skal vi feste et stakitt og en port i den lave muren som omgir området. Det gjør vi ved hjelp av galvaniserte rør mellom mur og stolpe – og kjemi, eller lim, om vi vil.

Før beboerne kan flytte sykler, barnevogner og avfallsstativer fra bakgården og inn på den nye plassen foran huset, gjerder vi inn området med et lavt stakitt oppå den gamle betongmuren. Det skal også settes en port i den nye åpningen i muren slik at det er lett å komme inn med sykler, men samtidig mulighet for å stenge av for sykkeltyver og andre uvedkommende.

Lett og luftig konstruksjon

Selv om gjerdet skal avgrense området, må det ikke bli så lukket at det ser ut som en festning. Gjerdet lages av 95 mm høvlede spildrer som settes loddrett med en avstand som tilsvarer omtrent et halvt bord. Den store avstanden betyr at vi kan

se gjennom gjerdet, som på denne måten får et lett og luftig utseende, samtidig som det stenger og avgrenser området.

Rør som festes med lim

Stolpene som skal bære stakittet, skal festes til betongmuren og til fasaden på huset. Til dette bruker vi en kjemisk festemetode. Oppå betongmuren fester vi stolpene ved hjelp av et galvanisert vannrør som limes fast i betongen med en tokomponent klebemasse. Gjerdestolpene inn mot grunnmuren og portstolpene fester vi med limanker.

Til slutt lager vi en fin port som passer til hullet og til stilen på gjerdet. Normalt er en port utstyrt med en skråstiver (Z-form) for at den ikke skal sige ned på

ene siden. Men her synes vi ikke at det passer med en Z. Derfor lager vi i stedet porten rundt ei vannfast kryssfinérplate. Slik oppnår vi en skivevirkning som sikrer en sterk og stabil port.

VIKTIG

Bare til lette konstruksjoner. Metoden vi viser her med rørene passer bare til gjerder, rekkverk og andre lette konstruksjoner. Til carporter, halvtak og andre steder der stolpen skal bære en stor vekt, er en stolpesko et bedre alternativ. Den støtter bunnen av stolpen og fordeler vekta langt bedre enn de skarpe kantene på røret.

Portstolpene

Når du lager et stakitt, er det enklest å begynne med de ytterste stolpene. Vi begynner med dem ved porten, i hjørnene og inne ved huset.

Normalt skal stolpene graves ned eller settes på stolpesko. Her er det umulig å grave dem ned fordi de skal stå oppå en betongmur. Stolpesko krever dessuten en annen avstiving i toppen enn vi har her. Derfor bruker vi kraftige galvaniserte vannrør som vi borer ned i betongen og opp i bunnen av stolpene. Ved åpningen til porten og inne ved selve huset borer vi sidelengs inn gjennom stolpene og fester dem med anker som vi limer fast.

1 Bor to hull i stolpene (A) til feste i betongmuren. Begynn med en forsenkning til skruehodet eller mutteren, og bor helt igjennom med boret som passer til skruen.

2 Sett portstolpen (A) i lodd, og hold den på plass med en avstiving. Stolpen fungerer som karm og som oppheng for gjerdestolpene (B) som står inntil.

3 Bor hull i muren gjennom stolpen når den står der den skal. Hullene skal passe til klebeankrene som stolpen skal festes med.

4 Fjern stolpen, og rens hullene. Du kan bruke et sugerør med knekk til å blåse rundt hjørnet. På den måten unngår du betongstøv i øyne og ansikt.

5 Stikk ampullene til klebeankrene inn i hullet med den runde enden først. Er ikke muren i lodd, kan du sette en ring av et vannrør på skruen for å utligne skjevheten.

TIPS

Vakkert tre med glatte flater. Ti minutter med en slipemaskin kan forvandle kantede og ru materialer til en innbydende trekonstruksjon. Tiden du investerer, får du tilbake når treet skal males. De glatte flatene er nemlig raskere å male enn ujevne flater.

VIKTIG

Alltid loddrett. Skal et gjerde følge en skrå sokkel eller et skrånende terreng, kan du la de «vannrette» bordene følge med opp eller ned. Til gjengjeld skal stolper og loddrette spildrer alltid stå loddrett.

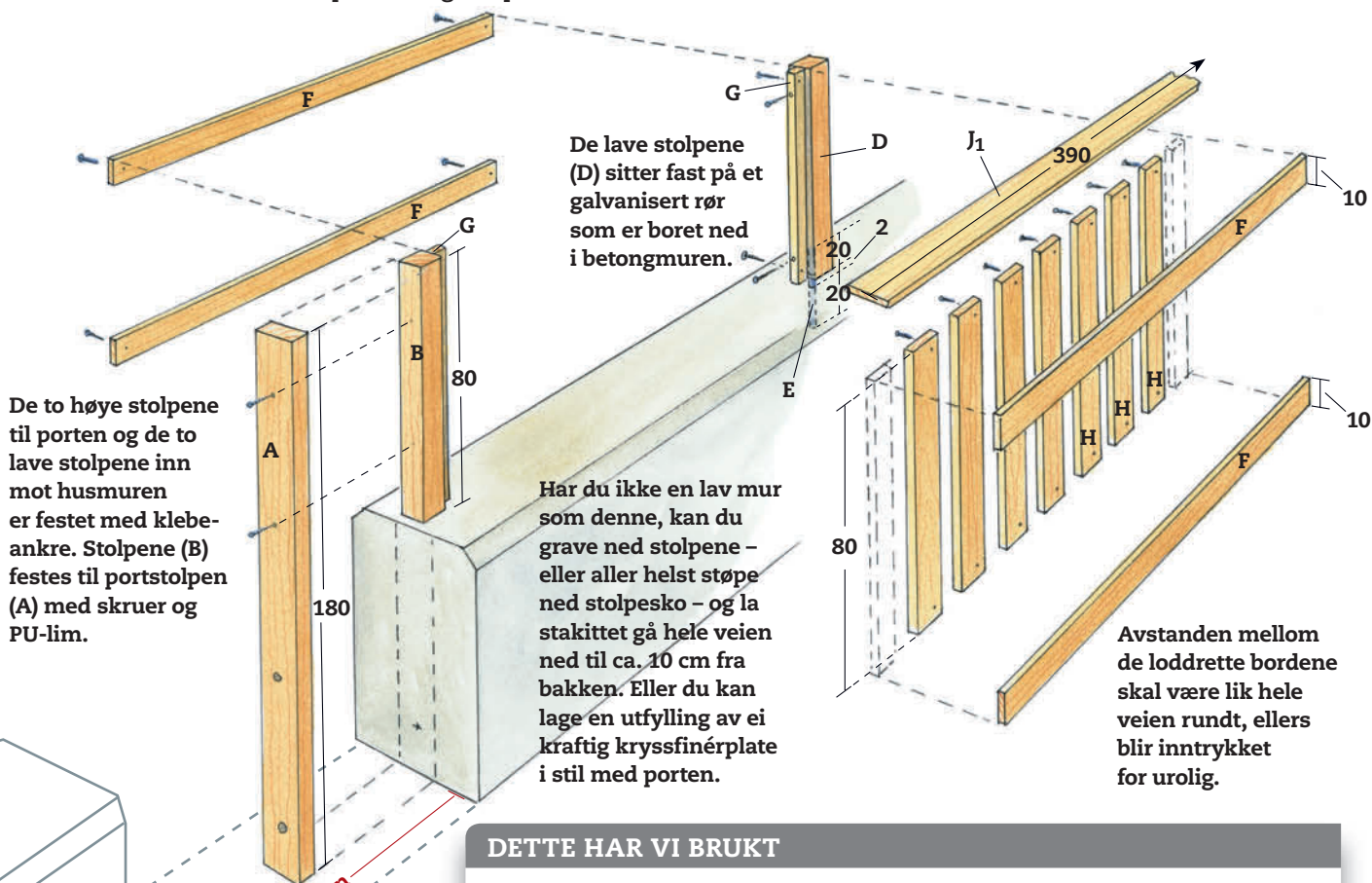
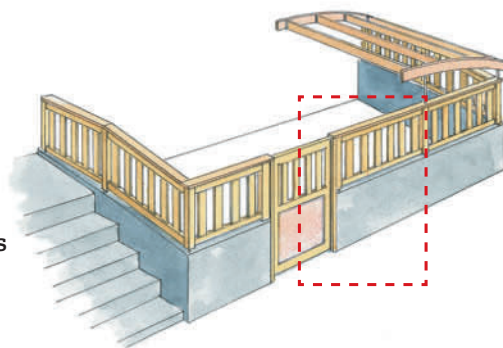
6 Dreii det gjengede stykket av ankeret inn i hullet med drillen. Da knuses glassampullen, og limet blandes.

7 Etter kort tid, avhengig av temperaturen, sitter ankeret fast. Heng stolpen på plass, og spenn fast med skive og mutter. Stolpene (C) festes også til husets grunnmur med klebeanker.

Slik henger stolpene og stakittet sammen med muren

Dette stakittet står oppå en mur og er hevet noen centimeter fra muren – dels av hensyn til fuktighet som samler seg oppå muren, dels fordi det gir et lettere utseende på hele gjerdet. Når de loddrette stolpene, korte såvel som lange, sitter på plass, er det bare å montere de vannrette bordene som bærer de korte stakittspildrene. Oppå avslutter vi med et skråttstilt bord som holder vannet vekk fra endeveden på bord og stolper.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

Alle mål er overmål som tilpasses på stedet. Vi har brukt trykkimpregnert tre.

48 x 98 mm justert:

- 2 portstolper (A) á 180 cm
- 2 stolper ved husveggen (C) á 80 cm

73 x 73 mm justert:

- 2 gjerdestolper ved port (B) á 80 cm
- 5 gjerdestolper på rør (D) á 80 cm

21 x 95 mm terrassebord:

- 28 vannrette bord (F) á ca. 180 cm
- 40 loddrette bord (H) á 80 cm
- 7 monteringslister (G), deles, á ca. 80 cm
- 3 toppbord (J1) á 390 cm
- 1 toppbord (J2), 90 cm

28 mm galvanisert rør:

- 5 stolpefester (E) á 42 cm

Dessuten:

- Skruer, 4,5 x 40 mm
- Skruer, 4,5 x 70 mm
- 8 stk. 12 mm limampuller
- 8 stk. 12 mm gjengede stenger med mutter og skiver
- 1 patron med lim for klebeanker (kjemisk ankermasse). Det fins kjemisk anker-produkter og forankringsmørtler til festing av bolter og søylesko o.l. – med noe ulike egenskaper – bl.a. av merkene Essve, Fischer, Heydi («Bolt fast») og Hilti.
- Ekstra blanderør
- PU-lim

Spesialverktøy

- Stikksag og baufil
- Sirkelsag med føringsskinne (Festool)
- Kapp-/gjærsag
- Borhammer
- Drill

MATERIALER

Når du skrur i endeved, skal skruene være ca. dobbelt så lange som ellers. Det vil si at de skal være minimum fire ganger tykkelsen på emnet du skal skru fast. Til gjengeld må skruene gjerne være tynne slik at endetreteet ikke sprekker.

Stolpene

1 Del opp det galvaniserte røret i lengder á 42 cm. Da kan røret gå 20 cm ned i betongen og 20 cm opp i stolpen, samtidig som det fortsatt vil være et par centimeter luft mellom stolpen og betongen.

2 Merk opp på muren hvor stolpene skal stå, og bor hull til det første røret. Bor i flere omganger. Med et merke på boret sikrer du at hullet blir nøyaktig 20 cm dypt. Ellers må hullet heller være litt for stort enn for lite.

3 Når du har renset hullet og sikret deg at røret kan gå ned til den riktige dybden, fyller du tokomponent klebemasse i hullet. Massen påføres kantene fra bunnen og opp til toppen.

4 Sett røret i hullet, og press og vri til røret er helt i bunnen. Er hullet trangt, kan det være nødvendig å slå røret det siste stykket. Bruk en hammer og en kloss slik at det ikke deformeres.

5 Sag til stolpene (D) mens klebemassen herder. Stolpene skal ha et par centimeter overlengde og sages vinkelrett med ei kapp-/gjærsag eller ei vanlig snekkersag.

6 Merk opp midten i bunnen av stolpen, og bor et 20 cm dypt hull med et spiralbor som passer til diameteren på røret. Det er viktig at hullet er vinkelrett på enden av stolpen.

MATERIELL

Før du bruker tokomponentlim. Gjør klar alle rør og hull i muren før du tar hull på klebemassen. Limpatronen er utstyrt med et såkalt blanderør som blander de to komponentene etter hvert som de presses ut av tuba. Røret kan bare brukes til klebemassen begynner å herde. Dersom alle delene er klare, kan du lime alt på kort tid, og klare deg med et enkelt blanderør. Ellers må du sørge for å ha flere blanderør klar når du begynner.

7 Røret kan du rette opp med små slag med en sleggehammer hvis det ikke står helt i lodd når klebemassen er herdet.

8 Før stolpen settes ned over røret, legger du PU (polyuretan)-lim på kantene i hullet. Sett stolpen på plass, og vri den slik at den står riktig. Når limet er herdet, kan resten av gjerdet monteres.

Stakittet

Når stolpene er på plass, skal selve stakittet lages. Alle delene er sagt til av glatte, trykkimpregnerte 21 x 95 mm bord med runde kanter – såkalte terrassebord.

Hver seksjon består av et lag loddrette spildrer og to tverrbord i toppen og bunnen på henholdsvis fram- og baksiden. Tverrbordene fester vi på to lister som sitter på begge sider av stolpene. Oppe avslutter vi med et skråtilt toppbord.

Alle delene er skrudd sammen fra baksiden slik at vi helt unngår synlige skruehoder på framsiden.

1 Sag til spildrene (H), og del et bord for hvert fag med gjerde slik at du får to smale monteringslister (G). Bordet deles med ei sirkelsag og ei føringsskinne eller et rett bord.

2 Bor opp i monteringslistene (G). Bor tre monteringshull, og forsøk hullet med et større bor slik at skruehodet kommer ned midt i lista.

3 Kapp alle stolpene i riktig høyde før du skrur på listene (G). Merk opp stolpene, og kapp av toppen med ei stikksag med langt blad.

VIKTIG! Stikksaga justeres slik at snittet blir 15–20 grader skrått.

4 Fest monteringslistene med PU-lim (polyuretan), og skru dem fast på siden av stolpene. Legg merke til at lista stikker opp over stolpen.

5 Sag til fire vannrette bord (F) som skal passe nøyaktig til avstanden mellom stolpene. De to første monteres på yttersiden. Skru fra baksiden gjennom monteringslista (G).

6 Merk av plasseringa av gjerde-spildrene (H) på de vannrette bordene (F). Pass på at det blir lik avstand mellom dem. Avstand og antall bord avhenger av hvor tett gjerdet skal være.

7 Montér spildrene (H), og skru dem fast fra baksiden. De skal sitte loddrett og flukte med underkanten av det nederste tverrbordet (F). Når de er på plass, skrur du på de to siste tverrbordene.

8 Sag toppen av spildrene langs tverrbordet (F) i samme skrå vinkel som toppen av stolpene. Til slutt legger du et bord (J) på toppen av gjerdet.

Porten

Inngangen til sykkelparkeringen skal selvsagt stenges med en port. Vi lager en port som står i stil med den andre når den er lukket. Derfor lager vi den øverste delen av porten av de samme terrassebordene og på samme måte som stakittet. Den nederste halvdel av porten er lukket av ei kryssfinérplate som harmonerer fint med betongmuren.

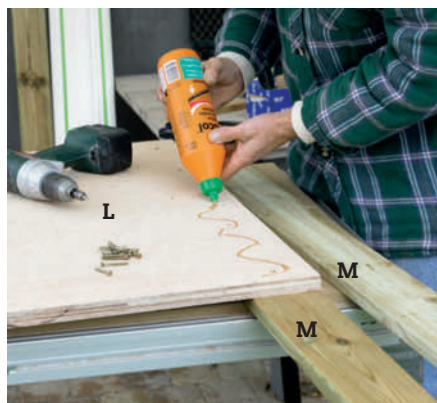

1 Begynn med å måle åpningen der porten skal sitte. Porten lages slik at det er minimum 5 mm luft på begge sider og et par centimeter nede.

Sag plata litt på skrå oppe slik at regnet kan renne vekk når porten er montert.

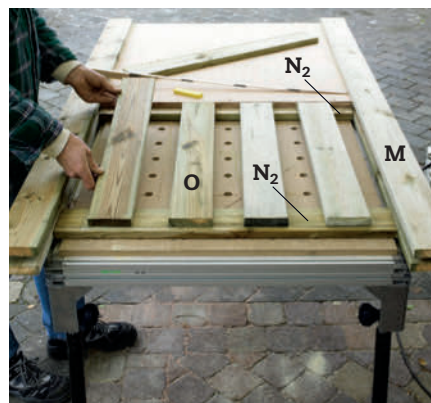
2 Sag til ei plate (L) av 21 mm vannfast kryssfinér. Plata skal være 10–15 mm smalere enn hullet, og høyden måler du fra et par cm over bakken til midt på de nederste tverrbordene på stakittet.

3 De fire loddrette bordene (M) sager du slik at de er litt lengre enn porten skal være høy. Montér dem på begge sider av kantene på plata med PU-lim og skruer slik at de flukter med sidene og bunnen på plata.

4 Sag ut de seks tverrbordene (N) slik at de passer mellom de loddrette bordene (M), og sag bordene (O) slik at de er lik avstanden mellom tverrbordene (F) i stakittet pluss 90 mm.

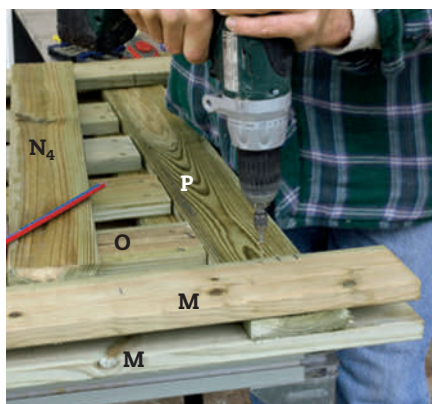

5 Montér det midterste tverrbordet (N₂) på forsiden av porten. Bordet skal sitte halvt ned over plata og skrus fast fra baksiden gjennom plata. Fordel bordene (O) jevnt.

Hold 5–10 mm avstand til betongplata slik at regnvann kan tørke opp.

6 Nå skal du skru de loddrette bordene (O) fast til det midterste tverrbordet (N₂). I toppen skruer du dem fast til det øverste tverrbordet (N₁) slik at de ligger halvt oppe på tverrbordet.

7 På toppen plasseres et avstandsbord (P). Skru og lim det fast til både tverrbordet (N₁) og de loddrette bordene (M). Plassér (N₄) mellom de loddrette bordene (M) og ned over på bordene (O).

8 Skru og lim fast de siste tverrbordene (N₄, N₅, N₆), og sag til slutt av de loddrette bordene (M) slik at de flukter med overkanten av toppbordet (P). Nå er porten klar til å få beslag.

Porten monteres

1 Sett porten på plass i åpningen i gjerdet. Sett den på et par klosser slik at høyden passer, og hold den på plass med et par kiler slik at det er like mye luft på begge sider.

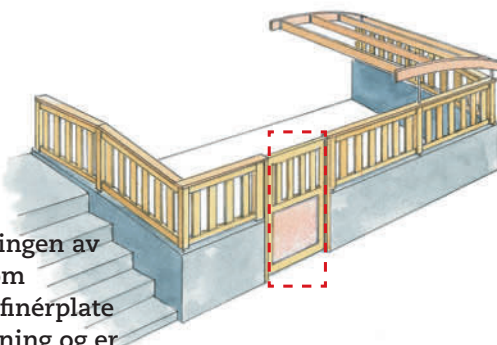
2 Fest porten til stolpen (A) på den ene siden med tre kraftige hengsler. Montér hengslene på innsiden av tverrbordene (N) på porten og på stolpen (A).

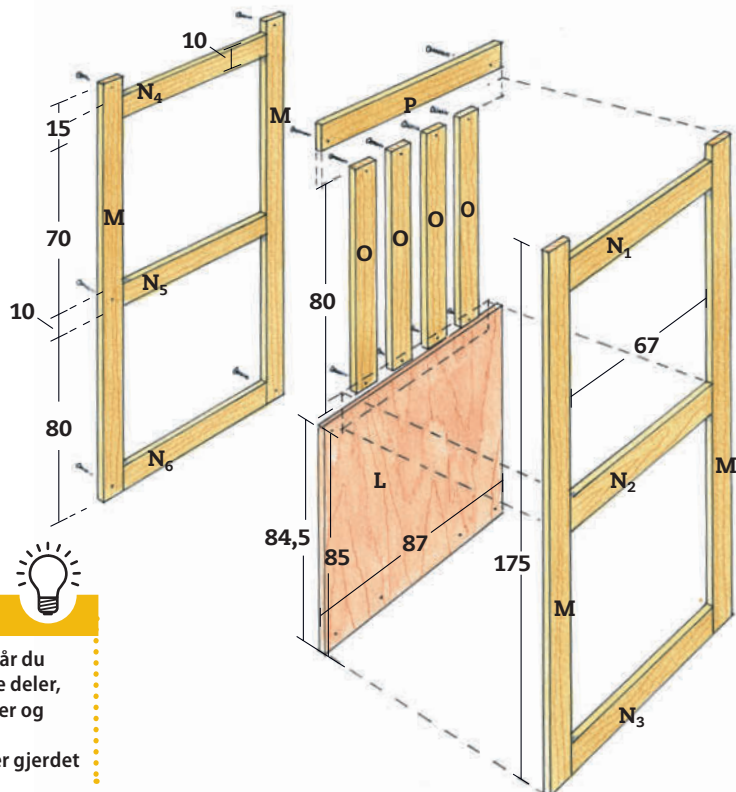
3 På den motsatte siden monterer du en grindlås. Gjerdet er så åpent at du kan stikke hånden gjennom det og åpne porten utenfra.

Slik er porten konstruert

For å unngå den tradisjonelle Z-avstivingen av porten som ville ha blitt synlig gjennom spildrene, har vi brukt ei kraftig kryssfinérplate som kjerne. Plata gir en viss skivevirkning og er en tilstrekkelig avstiving til den store porten.

Den store plata og stakittbordene holdes sammen av to rammer som er skrudd på hver side av porten. Plata (L) er saget litt på skrå på toppen, og bordene (O) går ikke helt ned til plata. Slik kan eventuelt regnvann renne vekk på siden av porten.

TIPS

Mal før du monterer. Når du lager et gjerde av mange deler, anbefaler vi at du grunner og maler alle delene før du monterer dem. Da holder gjerdet mye lenger.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

Alt er i overmål som tilpasses på stedet.

22 mm vannfast kryssfinér:

- 85 x 87 cm plate (L)

21 x 95 mm terrassebord:

- 4 loddrette bord (M) á 80 cm
- 6 tverrbord (N1 til N6) á 67 cm
- 1 avstandsbord (P), 87 cm
- 4 loddrette bord (O) á 175 cm

Dessuten:

- 3 Hengsler
- 1 Grindlås
- PU-lim
- 4,5 x 40 mm skruer

Spesialverktøy

- Kapp-/gjærsag

LES I NESTE NUMMER

I siste etappe bygger vi et fint halvtak som med buede sperrer og klare takplater nesten svever over sykkel-parkeringen vår.